

USNESENÍ

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobců A) [redacted], bytem [redacted], B) [redacted], bytem [redacted], C) [redacted], bytem [redacted], D) [redacted], bytem [redacted] a E) [redacted], bytem [redacted], proti žalované [redacted], bytem [redacted], o zaplacení částky 57.008,30 Kč, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 10 pod sp. zn. 14 C 266/96, o dovolání žalované proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. března 1997, č.j. 18 Co 158/97-19, takto:

I. Dovolání se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů dovolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným usnesením Městský soud v Praze odmítl odvolání žalované proti rozsudku pro zmeškání Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 24. února 1997, č.j. 14 C 266/97-12, jímž bylo žalované uloženo zaplatit žalobcům do tří dnů od právní moci rozsudku částku 57.008,30 Kč. Odvolací soud poukázal na to, že rozsudek byl žalované doručen do vlastních rukou dne 3. března 1997 a posledním dnem patnáctidenní lhůty k podání odvolání tak bylo úterý 18. března 1997; odvolání podané u soudu až 19. března 1997 proto ve smyslu § 218 odst. 1 písm. a) občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“) posoudil jako zjevně opožděné.

Žalovaná podala proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu dovolání, v němž namítá, že řízení je postiženo vadou uvedenou v ustanovení § 237 odst. 1 písm. f) o.s.ř., neboť jí byla v průběhu řízení nesprávným postupem soudu prvního stupně odňata možnost jednat před soudem. Onen nesprávný postup spatřuje dovolatelka v tom, že soud prvního stupně o věci rozhodl rozsudkem pro zmeškání, ač nebyly splněny pro jeho vydání (§ 153b o.s.ř.); jednání při němž bylo rozhodnuto rozsudkem pro zmeškání totiž nebylo prvním nařízeným jednáním ve věci a rozsudek sám spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Konkrétně dovolatelka argumentuje tím, že podle obsahu spisu bylo první jednání ve věci nařízeno na 13. ledna 1997, jakož i tím, že v žalobě ani v rozsudku není specifikován poplatek z prodlení (je zde uvedena jen jeho celková výše - 32.196,30 Kč) a z žaloby nelze zjistit, zda a na jakém základě vznikl žalobcům nárok na úhradu tohoto poplatku. Žalovaná poukazuje též na to, že předvolání k jednání dne 24. února 1997 jí nebylo doručeno do vlastních rukou, takže nemohla být poučena o následcích nedostavení se k jednání

a dodává, že dlužné nájemné ve výši 24.822,-Kč ke dni 27. červnu 1997 již zcela zaplatila. Proto požaduje, aby usnesení odvolacího soudu bylo společně s rozsudkem soudu prvního stupně zrušeno.

Dovolání je v dané věci přípustné, neboť bylo podáno proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu (§ 236 odst. 1 o.s.ř.), kterým bylo dovolání odmítnuto (§ 238a odst. 1 písm. e) o.s.ř.). Dovolání přitom bylo podáno včas, osobou oprávněnou - účastnicí řízení (§ 240 odst. 1 o.s.ř.) řádně zastoupenou advokátkou a splňuje formální i obsahové znaky předepsané ustanovením § 241 odst. 2 věty první o.s.ř.

Podle ustanovení § 241 odst. 3 písm. a) o.s.ř. pak lze dovolání odůvodnit i tím, že v řízení došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 o.s.ř.

Mimo vady řízení dle § 237 odst. 1 písm. f) o.s.ř. dovolatelka existenci jiných vad, ke kterým by soud musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 věta druhá o.s.ř.) netvrdí a ani z obsahu spisu takové vady nevyplývají. Se zřetelem k tomu, že jinak je dovolací soud uplatněným dovolacím důvodem vázán (§ 242 odst. 3 věta první o.s.ř.) a že jiné dovolací důvody uplatněny nebyly, bylo úkolem dovolacího soudu určit, zda řízení trpí vadou, na níž poukazuje dovolatelka.

Dovolání není důvodné.

Vadou řízení podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. f) o.s.ř., je okolnost, že účastníku řízení byla v průběhu řízení nesprávným postupem soudu odňata možnost jednat před soudem.

Odnětím možnosti jednat před soudem je takový postup soudu, jímž znemožnil účastníku řízení realizaci těch procesních práv, která mu zákon přiznává. Výklad podávaný soudní praxí je jednotný i v tom, že není rozhodné, zda účastníku řízení byla odňata možnost jednat před soudem v odvolacím řízení nebo v řízení před soudem prvního stupně (srovnej například usnesení bývalého Nejvyššího soudu ČR z 21. srpna 1992, 2 Cdo 19/92, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek č. 3-4, ročník 1993, pod pořadovým číslem 25). Správnost vyslovené teze je ovšem podmíněna (jak se podává i v citovaném usnesení na str. 140) tím, že ono pochybení soudu prvního stupně odvolací soud přehlédl a nevyvodil z něj důsledky (například zrušením rozhodnutí soudu prvního stupně podle ustanovení § 221 odst. 1 o.s.ř.), tedy tím, že ve výše uvedeném smyslu sám pochybil.

Jestliže povaha rozhodnutí odvolacího soudu, jímž se řízení končí, vylučuje možnost věcného přezkumu rozhodnutí soudu prvního stupně, pak okolnost, že řízení, jež rozhodnutí soudu prvního stupně předcházelo, je postiženo vadou dle § 237 odst. 1 písm. f) o.s.ř., sama o sobě důvodnost dovolání proti rozhodnutí odvolacího soudu ve smyslu citovaného ustanovení nezakládá. Vedle usnesení o zastavení odvolacího řízení (viz například § 207 odst. 2 o.s.ř. nebo § 43 odst. 2 o.s.ř. ve spojení s ustanoveními § 205 a § 211 o.s.ř.) se výše řečené vztahuje především na usnesení o odmítnutí dovolání (§ 218 odst. 1 o.s.ř.).

S opožděně podaným dovoláním zákon spojuje jediný důsledek - jeho odmítnutí (§ 218 odst. 1 písm. a) o.s.ř.), aniž by odvolací soud byl oprávněn jakkoli zkoumat věcnou správnost napadeného rozhodnutí; odvolací soud nemůže (postupem podle § 221 o.s.ř.) reagovat ani na tak zjevné procesní vady jakými jsou například nedostatek soudní pravomoci, rozhodování vyloučeného soudce či nesprávné obsazení soudu prvního stupně. Jde o projev jedné ze stránek tzv. materiální právní moci rozhodnutí, již je zásadní nezměnitelnost rozhodnutí, které nebylo napadeno včasným dovoláním (srovnej § 159 odst. 1 a 3 o.s.ř.).

Zrušit usnesení, jímž bylo odvolání odmítnuto pro opožděnost, by bylo lze jen pro takové vady řízení a rozhodnutí soudu prvního stupně, jež mohly mít vliv na správnost úsudku odvolacího o opožděnosti odvolání. Žalovaná však závěr o tom, že odvolání bylo podáno opožděně, v dovolání nikterak nezpochybnila a žádná z vad, jimiž má být postiženo řízení před soudem prvního stupně, se tohoto závěru nedotýká.

Jelikož odvolacímu řízení dovolatelkou žádné vady se kterými se pojí uplatněný důvod zmatečnosti vytýkány nejsou, lze uzavřít, že dovolatelce se prostřednictvím uplatněného dovolacího důvodu (§ 241 odst. 3 písm. a) o.s.ř.) správnost napadeného rozhodnutí zpochybnit nepodařilo, když řízení vadou dle § 237 odst. 1 písm. f) o.s.ř. netrpí. Nejvyšší soud proto dovolání, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.) usnesením zamítl (§ 243b odst. 1 a 5 o.s.ř.).

Dovolatelka se svým dovoláním úspěšná nebyla, u žalobců však ke dni rozhodnutí žádné prokazatelné náklady dovolacího řízení zjištěny nebyly. Této procesní situaci odpovídá ve smyslu ustanovení § 243b odst. 4, § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. výrok o tom, že na náhradu nákladů dovolacího řízení nemá právo žádný z účastníků.

Proti tomuto usnesení není přípustný opravný prostředek.

V Brně 26. listopadu 1997

JUDr. Jaroslav B u r e š,
předseda senátu

